

belse paa Fæstegobfet der. Den ærede Rigsdagsmand for Euenborg Amts 6te Valgkreds (S. N. Hansen) yttrede dernæst, for at jeg skal vende mig til de Paragrafer i Loven, som han omtalte, at det var aabenbart, at Bestemmelsen i Lovens § 7 om en Afstågt for Enken, naar hun renoncerer paa sin Fæstet ved at gifte sig, slet ikke vilde kunne komme til Anvendelse paa Samsø; thi, sagde han, Enken kan jo ikke fratræde Fæstet, uden at hun derved gjør sin Eiendomsret til Bygningerne med Grund osv. værdiløs, og hun kan ikke være tjent med, for at faae en som oftest mindre bethdelig Afstågt, at opgive Eiendomsretten til Bygningerne osv., hvorved hun som oftest vil lide forholdsvis meget større Tab. Dertil skal jeg imidlertid blot bemærke, at det ikke forholder sig saaledes, at Enken i alle Tilfælde er den, der alene har Ret til Bygningerne med Grund osv.; en Enke eier, som bekjendt, kun det halve Bo foruden en Arvpart efter Manden; hun kan altsaa have Medarvinger, og det kan derfor vel tænkes, at den Omstændighed, at Enken kunde bevæges til at fratræde Fæstet derved at hun fik en vis Fordeel gjennem en Afstågt, kunde lette et saadant Arrangement, hvorved den afdøde Fæsters Børn eller Arvinger strax kunde komme til at tiltræde den nye Fæstebesiddelse af den samlede Eiendom. Om dette ofte kan blive Tilfældet, skal jeg ikke med Bestemthed kunne sige; men at det kan forekomme Tilfælde, hvor det kan være baade i Enkens og i Familiens Interesse, at Sagen kan ordnes paa denne Maade, forekommer mig unægteligt. Den ærede Rigsdagsmand sagde dernæst, at det ikke for Samsø havde nogen Betydning, at der i Lovens § 4 er bestemt en almindelig Fardag, nemlig den 1ste April, idet, som han sagde, der ikke bliver Spørgsmaal om, at Fæsteren eller rettere Fæsterens Arvinger komme til at „fare“, eftersom de jo eie Bygningerne. Dersom Bestemmelsen i § 4 ikke kommer til Anvendelse paa Samsø, vil Sagen imidlertid stille sig saaledes, at naar Fæsteren er død, og der ikke er nogen Enke, har Fæsterens Bo ikke længer nogen Ret til Fæstejorden. Naturligvis blive Arvingerne siddende ved Bygningerne, thi de ere deres egne, men det, at de have en lovbegrundet Ret til

ogfaa at forblive i Besiddelse af Fæstejorderne, maaffee i henved et Aar, forekommer mig dog at maatte give dem et Krav ligeoverfor Fæstegodsseieren, der vel vil kunne faae sin Betydning ved Stiftelsen af et nyt Fæsteforhold. Deres Stilling bliver aabenbart bedre derved, end om de ikke havde en saadan Ret. Den ærede Rigsdagsmand meente, at dette ikke har Noget at bethde, thi Fæstegodsseieren vil naturligvis søge at gjøre sig betalt herfor ved den nye Indfæstningssums Ansættelse. Dertil svarer jeg, at naar man gaaer ud fra den Forudsætning, at Fæstegodsseieren, som Forholdet nu er ordnet paa Samsø, har det i sin Magt at tvinge Fæsterens Børn ind paa en hvilkensomhelst Ordning af Sagen, saa vil dette kun indeholde en forsøgt Opfordring til jo før jo hellere at faae Forholdet ordnet. Endelig bemærkede han med Hensyn til § 3, at det heller ikke paa Samsø havde nogen Betydning for Fæsterens Bo, at det har Krav paa at faae tilbagebetalt saa mange Tredivtebele af den i sin Tid betalte Indfæstningssum, som der endnu er Aar tilbage af de i Loven omtalte 30 Aar, at regne fra Fæsteforholdets Stiftelse. Dette er mig uforklarligt. Antage vi, at Indfæstningssummen f. Ex. har været 1000 Rd., saa at altsaa det, der skulde betales tilbage for hvert Aar, vilde udgjøre omtrent 33 Rd., saa synes det mig dog, at man ikke kan sige, at det er uden Betydning, at Fæsterens Bo, hvis han f. Ex. er død efter 10 Aars Forløb, har Krav paa at faae tilbagebetalt omtrent 660 Rd., og dette bliver Tilfældet, naar § 3 ogsaa er anvendelig paa Samsø. Jeg troer saaledes at have paa- viist, at det virkelig ikke med Føie kan siges, at det er uden Betydning for Samsø, om Loven af 19de Februar 1861 i sin Heelhed anses anvendelig der eller ikke. Men naar dette er saa, forekommer det mig fremdeles, at den ærede Rigsdagsmand har ført det allerbedste Forsvar, der omtrent kunde føres, for det Endringsforslag, som jeg har tilladt mig at stille, idet han sagde, at naar det vedtages, vilde der skee Fæsterne paa Samsø Ret og Skjel, at man da kunde vente, at Indenrigsministeren vilde give ogsaa sin Understøttelse til Sagen, saa at man kunde have Haab om at see den gennemført, og at der, ved dets Vedtagelse, vilde blive slaaet